

**ปัจจัยการตัดสินใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา**
Factors affecting the decision of undergraduate students
to participate in student exchange program

อัมพร สงคศิริ
Amporn Songkasiri

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา รวมทั้งศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประเภท Cross-sectional study โดยใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 - 5 ในภาคการศึกษาที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 466 คน โดยใช้แบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.89 โดยเก็บข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา และระดับความสำคัญของปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน นักศึกษาทั้งหมด 9 ด้าน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวนทั้งสิ้น 382 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 82 ของ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด สำหรับนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ ค่า F-test

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติ (mean=4.46+0.5) ด้านค่าครองชีพ (mean=4.31+0.61) ด้านทุนสนับสนุน (mean=4.23+0.54) และด้านสถานที่พักและสภาพแวดล้อม (mean=4.22+0.48) มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาในระดับมากที่สุด นอกจากนี้พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่เรียน และศาสนาที่นักศึกษานับถือมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่อายุ เกรดเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครองไม่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการดังกล่าว ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาในภาพรวมให้ความสำคัญกับเรื่องการดูแลนักศึกษาโดย

มหาวิทยาลัยคู่ความร่วมมือ ปัจจัยด้านการเงิน และสภาพแวดล้อมของสถานที่ๆ จะเดินทางไป นอกจากนี้การจัดการ
โครงการแลกเปลี่ยนอาจต้องคำนึงถึงปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาด้วย เนื่องจากนักศึกษาแต่ละกลุ่มอาจมีการ
ตัดสินใจที่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา การตัดสินใจ นักศึกษา

ABSTRACT

This research is a cross-sectional study research conducted by using a survey. The purpose of this research is to investigate the individual factors and student exchange program factors affecting the decision of undergraduate pharmacy students at the Faculty of Pharmacy, Mahidol University to participate in student exchange program arranged by Division of Public and International Relations. The population of this research are 466 undergraduate pharmacy students who were in the 2nd year, 3rd year, 4th year, and 5th year and registered in the first semester of 2014 academic year at the Faculty of Pharmacy, Mahidol University. Having received the validity score as 0.89, the research instrument of this study is a self-administered questionnaire which is developed based on the objectives, relevant research studies, and theoretical concepts of the study in order to elicit the data in the end of November 2014. Although 392 questionnaires (85%) were returned to the researcher, only 382 questionnaires (82%) were completed for data analyzing. The descriptive statistics is used to analyze frequency, percentage, means, standard deviation, and using t-test and one-way ANOVA to examine individual differences.

The major findings revealed that the most student exchange program factors affecting undergraduate pharmacy students to participate in the student exchange program included in-charge officer, followed by cost of living, scholarship or funding support, and accommodation and surrounding, respectively. In addition, it is revealed in the study that individual factors in terms of gender, religious, and academic year of study of the students affect them to participate in the exchange program at statistically significant level of 0.05. It can be concluded that most of the undergraduate pharmacy students highly concerned about a good care of in-charge officer or program provider of host university, financial factor, and the physical environment and surroundings of the host university in order to decide to take part in the student exchange program. Also, the differences of said individual factors should be concerned for the program administration and arrangement.

Keywords: Student Exchange Program, Decision Making, University Student

หลักการและเหตุผล

ศตวรรษที่ 21 เป็นศตวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลงแบบพลวัตของสังคมโลกยุคใหม่ซึ่งกำลังก้าวไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ กระบวนการจัดการศึกษาจึงมุ่งเน้นการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญ ตลอดจนทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่ท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงในสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะแบบองค์รวมที่หลากหลาย และสามารถบูรณาการความรู้ เนื้อหาเชิงสหวิทยาการ หรือทักษะเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้เพื่อความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เครือข่ายองค์การความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills, 2016) กล่าวว่า ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ควรได้รับการสอดแทรกเนื้อหาเชิงสหวิทยาการให้อยู่ในเนื้อหาสาระวิชาหลัก อันได้แก่ ภาษาอังกฤษ การอ่านหรือศิลปะในการใช้ภาษา ภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ โดยเนื้อหาเชิงสหวิทยาการประกอบด้วย ความรู้ความตระหนักเกี่ยวกับโลก ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านหน้าที่พลเมือง ความรู้ด้านสุขภาพ และความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ เครือข่ายองค์การความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยังได้เพิ่มเติมทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 อีก 3 ด้าน ประกอบด้วย ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ และทักษะด้านชีวิตและอาชีพ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เน้นการพัฒนามนุษย์เป็นสำคัญ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องพัฒนาทั้งความฉลาดทางสติปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดทางสังคม (วชิญญู ชลธิเงิน, 2555) การจัดการ

ศึกษาและการเรียนรู้จึงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างทักษะที่สำคัญดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในศตวรรษที่ 21 รูปแบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้จึงเปลี่ยนแปลงจากอดีตไปสู่การเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์และเข้ากับบริบทของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2557) เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษใหม่ เช่น ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัวหรือทักษะด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ เป็นต้น ซึ่งทักษะเหล่านั้นนอกจากผู้เรียนจะสามารถพัฒนาได้ผ่านการศึกษาในระบบปกติและการร่วมกิจกรรมการศึกษาในระดับต่างๆ แล้ว ทักษะเหล่านี้ยังสามารถพัฒนาได้ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาในต่างประเทศ การฝึกงานในต่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้น โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาในต่างประเทศจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการสร้างความเป็นสากลให้กับสถาบันการศึกษาและส่งผลดีต่อผู้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ผู้เรียนจะเกิดทักษะด้านสังคม ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม เปิดโลกทัศน์ของผู้เรียนไปสู่ความเป็นนานาชาติ ดังปรากฏผลการวิจัยในอดีตซึ่งล้วนแต่มุ่งนำเสนอถึงผลสัมฤทธิ์จากการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาในต่างประเทศ (Dedee & Stewart, 2003; Shieh, 2004; Chi, 2013; Cowie, 2013; Murphy, Sahakyan, Yong-Yi & Magnan, 2014) ภายใต้การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยผ่านเครือข่าย

ความร่วมมือในระดับสากล หรือได้รับเงินทุนสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ เพื่อผลักดันให้นักศึกษาในประเทศได้มีโอกาสเข้าร่วมในโครงการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศ อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา เสริมสร้างภาพลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยในเวทีระดับโลก และก่อให้เกิดผลดีความสัมพันธ์ในระดับนานาชาติอีกด้วย

หนึ่งในยุทธศาสตร์สำคัญของ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (2556) คือ “ผลักดันและทำให้ความโดดเด่นของคณะฯ เป็นที่ประจักษ์ในระดับสากล” เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ “การสร้างความเป็นสากล” ของมหาวิทยาลัยมหิดล ดังนั้นเพื่อเป็นการสนับสนุนพันธกิจหลักของคณะฯ และสนับสนุนนโยบายของมหาวิทยาลัยมหิดลในการก้าวเข้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จึงได้จัดทำความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาชั้นนำในทุกภูมิภาค เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากรเพื่อเดินทางไปแลกเปลี่ยนและมีกิจกรรมด้านวิชาชีพเภสัชกรรม รวมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้ แนวคิด และประสบการณ์ด้านภาษา สังคม และวัฒนธรรมผ่านความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในระดับนานาชาติ ภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ซึ่งจะส่งเสริมภาพลักษณ์ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ให้เป็นที่ประจักษ์ในเวทีโลก และส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสในการขยายขอบเขตของความคิดในระดับนานาชาติ รวมทั้งยังช่วยพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาทั้งในด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ และด้านสังคม และเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นประกอบกับผลการวิจัยที่ผ่านมาซึ่งมุ่งนำเสนอผลสัมฤทธิ์ พัฒนาการ หรือสิ่งที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา แต่ยังไม่ได้มีการศึกษาอย่างจริงจังถึงสิ่งที่

เป็นแรงจูงใจ แรงกระตุ้น หรือเหตุปัจจัยที่นักศึกษาจะนำมาพิจารณาเพื่อตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาในต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่นักศึกษาเภสัชศาสตร์ระดับปริญญาตรีนำมาพิจารณาเพื่อตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา และเพื่อให้การจัดโครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษาและการดำเนินงานของคณะเภสัชศาสตร์ การวิจัยนี้จึงศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาแนวทางการวางแผนและจัดโครงการในครั้งต่อไปและสามารถตอบสนองต่อความต้องการ ความคาดหวังของนักศึกษาได้อย่างแท้จริงและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

วิธีการศึกษา

1. การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาจากประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะเภสัชศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 และ ชั้นปีที่ 5 ซึ่งศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2557 ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงธันวาคม พ.ศ. 2557 รวมจำนวนทั้งสิ้น 466 คน ประกอบด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 124 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 107 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 125 คน และชั้นปีที่ 5 จำนวน 110 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสำคัญของปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ซึ่งพัฒนาจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของ Cronbach ซึ่งสามารถคำนวณค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.89 แบบสอบถามดังกล่าวแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ระบุหัวข้อเสนอให้พิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำคัญของปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาจำนวน 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเกณฑ์ในการคัดเลือก 2) ด้านประเทศที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน 3) ด้านมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน 4) ด้านกิจกรรมในโครงการแลกเปลี่ยน 5) ด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติ 6) ด้านสถานที่พักและสภาพแวดล้อมโดยรอบ 7) ด้านค่าครองชีพในต่างประเทศ 8) ด้านระยะเวลาของโครงการแลกเปลี่ยน และ 9) ด้านทุนสนับสนุน โดยปัจจัยในแต่ละด้านประกอบด้วยคำถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่าแบบปลายปิดเพื่อให้เห็นความคิดเห็นซึ่งมี 5 ระดับความคิดเห็น คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อย

ที่สุด และตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำจดหมายขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลถึงคณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 5 ภายหลังจากได้รับอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม รวมจำนวน 466 ชุด มอบให้กับนักศึกษาซึ่งเป็นประธานชั้นปี ซึ่งเป็นผู้ได้รับมอบหมายจากผู้วิจัยให้รับผิดชอบในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากนักศึกษาในแต่ละชั้นปี จำนวนแบบสอบถามที่มอบให้กับประธานชั้นปีมีจำนวนเท่ากับจำนวนนักศึกษาในแต่ละชั้นปีตามจำนวนประชากรที่จะศึกษา โดยนักศึกษาประธานชั้นปีนำแบบสอบถามไปแจกให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในระดับชั้นปีของตนเองภายหลังจากอาจารย์ผู้สอนเสร็จสิ้นการเรียนการสอน และได้ขอความร่วมมือจากนักศึกษาทุกคนเพื่อตอบแบบสอบถาม หลังจากนั้นนักศึกษาประธานชั้นปีของแต่ละชั้นปีจึงเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดส่งคืนผู้วิจัยต่อไป ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน รวมจำนวน 392 ฉบับ หลังจากนั้นจึงนำมาพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ซึ่งพบว่ามีแบบสอบถามจำนวน 382 ฉบับมีความสมบูรณ์ จึงนำแบบสอบถามจำนวน 382 ฉบับหรือคิดเป็นร้อยละ 82 ของจำนวนประชากรที่จะศึกษาทั้งหมดมาลงรหัสประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 382 ฉบับมาลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ เพื่อบรรยายลักษณะทั่วไปของข้อมูลส่วนบุคคล และใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน เพื่อพิจารณาและจัดอันดับความคิดเห็นในการให้ความสำคัญของปัจจัยตั้งแต่อันดับที่ 1-9 ตามค่าเฉลี่ยที่วิเคราะห์ได้ นอกจากนี้ในการศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ใช้สถิติในการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัจจัยส่วนบุคคลกับค่าเฉลี่ยของปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาโดยภาพรวม

ผลการศึกษา

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 382 คน โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักศึกษาเภสัชศาสตร์ระดับปริญญาตรี ระดับชั้นปีที่ 2 ถึง ชั้นปีที่ 5 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 282 คน (73.8%) และเพศชาย จำนวน 100 คน (26.2%) ส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี จำนวน 114 คน (29.7%) นับถือ

ศาสนาพุทธ จำนวน 365 คน (95.6%) ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 102 คน (26.7%) มีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51-3.00 จำนวน 186 คน (48.6%) และพบว่าส่วนใหญ่มีผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท จำนวน 100 คน (26.2%)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา โดยจำแนกตามเพศ อายุ ศาสนา ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสม รายได้ของผู้ปกครอง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่เรียน และศาสนาที่นักศึกษานับถือมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่อายุ เกรดเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครองไม่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

	เพศ		t-test	p		
	ชาย	หญิง				
ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา	(n=100, 26.2%)	(n=282, 73.8%)				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาโดยรวม	4.01	0.32	4.10	0.34	2.259	0.024*

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา สามารถสรุปได้ว่า

เพศของนักศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา	อายุ												F-test	p
	18 ปี		19 ปี		20 ปี		21 ปี		22 ปี		23 ปี			
	(n=1, 0.3%)	(n=51, 13.4%)	(n=84, 22.0%)	(n=90, 23.6%)	(n=114, 29.7%)	(n=42, 11.0%)								
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา	3.59	0.00	4.12	0.33	4.13	0.35	4.05	0.32	4.01	0.33	4.13	0.35	2.174	0.056
โดยรวม														

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา สามารถสรุปได้ว่า

อายุของนักศึกษาไม่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านศาสนาที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา	ศาสนา						F-test	p
	พุทธ		อิสลาม		คริสต์			
	(n=365, 95.6%)		(n=7, 1.8%)		(n=10, 2.6%)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาโดยรวม	4.06	0.34	4.12	0.24	4.37	0.24	4.075	0.018*

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านศาสนาที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา สามารถสรุปได้ว่า

ว่าศาสนาของนักศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับชั้นปีที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา	ระดับชั้นปี								F-test	p	
	ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		ชั้นปีที่ 5				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา	(n=94,		(n=102,		(n=86,		(n=100,				
	24.6%)		26.7%)		22.5%)		26.2%)				
ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา โดยรวม	4.13	0.34	4.12	0.31	3.97	0.37	4.07	0.33	4.151	0.007*	

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับชั้นปีที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

สามารถสรุปได้ว่าระดับชั้นปีของนักศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเกรดเฉลี่ยสะสมที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา	เกรดเฉลี่ยสะสม										F-test	p
	1.51 – 2.00		2.01 – 2.50		2.51 – 3.00		3.01 – 3.50		มากกว่า 3.50			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา	(n=3,		(n=43,		(n=186,		(n=134,		(n=16,			
	0.8%)		11.3%)		48.6%)		35.1%)		4.2%)			
ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาโดยรวม	3.87	.011	4.01	0.33	4.09	0.36	4.09	0.32	4.02	0.32	0.926	0.449

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านเกรดเฉลี่ยสะสมที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

สามารถสรุปได้ว่าเกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาไม่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ของผู้ปกครองที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

ปัจจัยใน โครงการ แลกเปลี่ยน นักศึกษา	รายได้ของผู้ปกครอง										F-test	p		
	ต่ำกว่า 10,000 บาท (n=18, 4.7%)	10,000 – 20,000 บาท (n=37, 9.7%)	20,001 – 30,000 บาท (n=87, 22.8%)	30,001 – 40,000 บาท (n=68, 17.8%)	40,001 – 50,000 บาท (n=72, 18.8%)	มากกว่า 50,000 บาท (n=100, 26.2%)								
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ปัจจัยใน โครงการ แลกเปลี่ยน นักศึกษา โดยรวม	3.87	0.36	4.08	0.38	4.10	0.33	4.13	0.34	4.06	0.33	4.05	0.34	1.985	0.080

จากตารางที่ 6 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ของผู้ปกครองที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาสามารถสรุปได้ว่ารายได้ของผู้ปกครองของนักศึกษาไม่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ระดับความสำคัญของปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 382 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา จำนวน 9 ด้านสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเรียงลำดับความสำคัญได้ ดังนี้

ตารางที่ 7 สรุประดับความสำคัญของปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	อันดับ	ระดับ ความสำคัญ
ด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติฯ	4.46	0.50	1	มากที่สุด
ด้านค่าครองชีพในประเทศ	4.31	0.61	2	มากที่สุด
ด้านทุนสนับสนุน	4.23	0.54	3	มากที่สุด
ด้านสถานที่พักและสภาพแวดล้อมโดยรอบ	4.22	0.48	4	มากที่สุด
ด้านประเทศที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน	4.12	0.46	5	มาก
ด้านมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน	4.09	0.50	6	มาก
ด้านกิจกรรมในโครงการแลกเปลี่ยน	4.04	0.50	7	มาก
ด้านเกณฑ์ในการคัดเลือก	3.60	0.64	8	มาก
ด้านระยะเวลาของโครงการแลกเปลี่ยน	3.60	0.62	9	มาก

จากตารางที่ 7 สรุประดับความสำคัญของปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาทั้ง 9 ด้าน พบว่า ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติ ปัจจัยด้านค่าครองชีพในต่างประเทศ ปัจจัยด้านทุนสนับสนุน และปัจจัยด้านสถานที่พักและสภาพแวดล้อมโดยรอบมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนปัจจัยด้านประเทศที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน ปัจจัยด้านมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน ด้านกิจกรรมในโครงการ

แลกเปลี่ยน ปัจจัยด้านเกณฑ์ในการคัดเลือก และปัจจัยด้านระยะเวลาของโครงการแลกเปลี่ยนมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาประเด็นคำถามย่อยและความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาทั้ง 9 ด้าน สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติ

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	อันดับ	ระดับความสำคัญ
เจ้าหน้าที่มีความน่าเชื่อถือและน่าไว้วางใจ	4.55	0.60	1	มากที่สุด
เจ้าหน้าที่สามารถติดต่อได้ตลอดเวลาและเข้าถึงได้ง่าย	4.49	0.62	2	มากที่สุด
เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์และอัธยาศัยไมตรีที่ดี	4.48	0.61	3	มากที่สุด
เจ้าหน้าที่มีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ในการดูแลนักศึกษา	4.45	0.61	4	มากที่สุด
เจ้าหน้าที่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	4.35	0.63	5	มากที่สุด
ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติ โดยภาพรวม	4.46	0.50	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติ พบว่า ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติ โดยภาพรวมมีความสำคัญในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ต่างชาติ พบว่า เจ้าหน้าที่มี

ความน่าเชื่อถือและน่าไว้วางใจมีความสำคัญในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่สามารถติดต่อได้ตลอดเวลาและเข้าถึงได้ง่ายมีความสำคัญในระดับมากที่สุด และเจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์และอัธยาศัยไมตรีที่ดีมีความสำคัญในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านค่าครองชีพในต่างประเทศ

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาด้านค่าครองชีพในต่างประเทศ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	อันดับ	ระดับความสำคัญ
ค่าที่พักระหว่างเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนมีราคาสมเหตุสมผล	4.39	0.66	1	มากที่สุด
ค่าอาหารและเครื่องดื่มมีราคาสมเหตุสมผล	4.33	0.70	2	มากที่สุด
ค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าอินเทอร์เน็ต มีราคาสมเหตุสมผล	4.31	0.70	3	มากที่สุด
ค่ายานพาหนะมีราคาสมเหตุสมผล	4.28	0.71	4	มากที่สุด
ค่าอบรมที่จ่ายให้กับมหาวิทยาลัยไปแลกเปลี่ยนมีราคาสมเหตุสมผล	4.22	0.72	5	มากที่สุด
ปัจจัยด้านค่าครองชีพในต่างประเทศโดยภาพรวม	4.31	0.61	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านค่าครองชีพในต่างประเทศ พบว่า ปัจจัย

ด้านค่าครองชีพในต่างประเทศมีความสำคัญในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้อง

กับค่าครองชีพในต่างประเทศ พบว่า ค่าที่พักระหว่างเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนมีราคาสมเหตุสมผลมีความสำคัญในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ

ค่าอาหารและเครื่องดื่มมีราคาสมเหตุสมผลมีความสำคัญในระดับมากที่สุด และค่าสาธารณูปโภคมีราคาสมเหตุสมผลมีความสำคัญในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านทุนสนับสนุน

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาด้านทุนสนับสนุน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	อันดับ	ระดับความสำคัญ
มหาวิทยาลัยมหิดลมีทุนสนับสนุนเต็มจำนวน (Full support) เพื่อเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน	4.63	0.64	1	มากที่สุด
นักศึกษาได้รับทุนสนับสนุนทันเวลาก่อนเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน	4.34	0.84	2	มากที่สุด
มหาวิทยาลัยมหิดลมีทุนสนับสนุนบางส่วน (Partial support) เพื่อเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน	3.71	0.90	3	มาก
ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนโดยภาพรวม	4.23	0.54	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านทุนสนับสนุน พบว่า ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนมีความสำคัญในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องกับทุนสนับสนุนพบว่า มหาวิทยาลัยมหิดลมีทุนสนับสนุนเต็มจำนวน

มีความสำคัญในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ นักศึกษาได้รับทุนสนับสนุนทันเวลาก่อนเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนมีความสำคัญในระดับมากที่สุด และมหาวิทยาลัยมหิดลมีทุนสนับสนุนบางส่วนมีความสำคัญในระดับมาก

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านสถานที่พักและสภาพแวดล้อมโดยรอบ

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ด้านสถานที่พักและสภาพแวดล้อมโดยรอบ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	อันดับ	ระดับความสำคัญ
สถานที่พักมีความปลอดภัยหรือมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดี	4.63	0.56	1	มากที่สุด
สถานที่พักมีความสะอาด ถูกสุขอนามัย เป็นระเบียบเรียบร้อย	4.53	0.57	2	มากที่สุด
สถานที่พักอยู่ใกล้ระบบขนส่งมวลชนภายในเมือง เช่น รถไฟฟ้า	4.33	0.68	3	มากที่สุด
สถานที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน	4.23	0.73	4	มากที่สุด
สถานที่พักอยู่ภายในมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน	4.13	0.78	5	มาก
สถานที่พักอยู่ใกล้แหล่งชุมชนหรือย่านธุรกิจการค้า	4.03	0.72	6	มาก
สถานที่พักอยู่นอกมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน	3.64	0.85	7	มาก
ปัจจัยด้านสถานที่พักและสภาพแวดล้อมโดยรอบโดยภาพรวม	4.22	0.48	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านสถานที่พักและสภาพแวดล้อมโดยรอบพบว่า ปัจจัยด้านสถานที่พักและสภาพแวดล้อมโดยรอบมีความสำคัญในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องกับสถานที่พัก

และสภาพแวดล้อมโดยรอบ พบว่า สถานที่พักมีความปลอดภัยหรือมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดีมีความสำคัญในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ สถานที่พักมีความสะอาด ถูกสุขอนามัย เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสำคัญในระดับมากที่สุด และ

สถานที่พักอยู่ใกล้ระบบขนส่งมวลชนภายในเมือง

เช่น รถไฟฟ้า มีความสำคัญในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านประเทศที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ด้านประเทศที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	อันดับ	ระดับ ความสำคัญ
ประเทศที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดอาชญากรรมน้อย	4.55	0.63	1	มากที่สุด
ประเทศที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนปราศจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว ภูเขาไฟ อุทกภัย พายุไต้ฝุ่นฯ	4.29	0.80	2	มากที่สุด
ประเทศที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการหรือภาษาหลักในการสื่อสาร	4.26	0.69	3	มากที่สุด
ประเทศที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีในระดับนานาชาติ	4.04	0.68	4	มาก
ประเทศที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีประเพณีและวัฒนธรรมที่น่าสนใจ	3.99	0.77	5	มาก
ประเทศที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิต	3.94	0.69	6	มาก
ประเทศที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการค้าที่ดี	3.74	0.77	7	มาก
ปัจจัยด้านประเทศที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนโดยภาพรวม	4.12	0.46	-	มาก

จากตารางที่ 12 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านประเทศที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนพบว่า ปัจจัยด้านประเทศที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีความสำคัญในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องกับประเทศที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน พบว่า ประเทศที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดอาชญากรรมน้อย มีความสำคัญใน

ระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ประเทศที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนปราศจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว ภูเขาไฟ อุทกภัย พายุไต้ฝุ่นฯ มีความสำคัญในระดับมากที่สุด และประเทศที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการหรือภาษาหลักในการสื่อสารมีความสำคัญในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 13 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ด้านมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	อันดับ	ระดับ ความสำคัญ
มหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีระบบรักษาความปลอดภัยภายในมหาวิทยาลัยที่ดี	4.33	0.70	1	มากที่สุด
มหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีสาขาวิชาที่ตรงตามความต้องการของนักศึกษา	4.32	0.66	2	มากที่สุด

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ด้านมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	อันดับ	ระดับ ความสำคัญ
มหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมและครบครัน เช่น บริการ Wi-Fi บริการห้องสมุด	4.22	0.72	3	มากที่สุด
มหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในสาขาเภสัชศาสตร์	4.12	0.73	4	มาก
มหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีในการเรียนการสอน/การวิจัยที่ทันสมัย	4.07	0.71	5	มาก
มหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีในระดับนานาชาติ	3.93	0.69	6	มาก
มหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีผลงานหรือรางวัลในระดับนานาชาติเห็นเป็นที่ประจักษ์	3.66	0.79	7	มาก
ปัจจัยด้านมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนโดยภาพรวม	4.09	0.50	-	มาก

จากตารางที่ 13 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน พบว่า ปัจจัยด้านมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีความสำคัญในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน พบว่ามหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีระบบรักษาความปลอดภัยภายในมหาวิทยาลัยที่ดี มี

ความสำคัญในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีสาขาวิชาที่ตรงตามความต้องการของนักศึกษาที่มีความสำคัญในระดับมากที่สุด และมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมและครบครัน เช่น บริการ Wi-Fi บริการห้องสมุด มีความสำคัญในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านกิจกรรมในโครงการแลกเปลี่ยน

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาด้านกิจกรรมในโครงการแลกเปลี่ยน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	อันดับ	ระดับ ความสำคัญ
มีการจัดศึกษาดูงานนอกสถานที่ (Study visit or field trip)	4.40	0.70	1	มากที่สุด
มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสาธิตและฝึกปฏิบัติจริง (Simulation and practice)	4.34	0.64	2	มากที่สุด
มีการจัดเวลาว่างเพื่อพักผ่อนตามอัธยาศัย (Leisure / free time)	4.32	0.74	3	มากที่สุด
มีการจัดการเรียนการสอนโดยการทดลองในห้องปฏิบัติการ (Laboratory class)	4.24	0.67	4	มากที่สุด
มีการจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน (Student activities)	4.20	0.74	5	มาก
มีการจัดการเรียนการสอนโดยการบรรยาย (In-class lecture)	3.81	0.77	6	มาก
มีการจัดการเรียนการสอนโดยการอภิปรายกลุ่ม (Group discussion)	3.75	0.77	7	มาก
มีการจัดการเรียนการสอนโดยการสัมมนา (In-class seminar)	3.69	0.78	8	มาก
มีการจัดการเรียนการสอนโดยการค้นคว้าด้วยตนเอง (Self-learning)	3.59	0.81	9	มาก
ปัจจัยด้านกิจกรรมในโครงการแลกเปลี่ยนโดยภาพรวม	4.04	0.50	-	มาก

จากตารางที่ 14 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านกิจกรรมในโครงการแลกเปลี่ยน พบว่า ปัจจัยด้านกิจกรรมในโครงการแลกเปลี่ยนมีความสำคัญในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในโครงการแลกเปลี่ยน พบว่า การจัดศึกษาดูงานนอกสถานที่มี

ความสำคัญในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอนโดยการสาธิตและฝึกปฏิบัติจริงมีความสำคัญในระดับมากที่สุด และการจัดเวลาว่างเพื่อพักผ่อนตามอัธยาศัยมีความสำคัญในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 15 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านเกณฑ์ในการคัดเลือก

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาด้านเกณฑ์ในการคัดเลือก	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	อันดับ	ระดับความสำคัญ
ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา	3.89	0.89	1	มาก
การสอบสัมภาษณ์นักศึกษาเพื่อคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ	3.77	0.81	2	มาก
เกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา	3.14	0.85	3	ปานกลาง
ปัจจัยด้านเกณฑ์ในการคัดเลือกโดยภาพรวม	3.60	0.64	-	มาก

จากตารางที่ 15 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านเกณฑ์ในการคัดเลือก พบว่า ปัจจัยด้านเกณฑ์ในการคัดเลือกโดยภาพรวมมีความสำคัญในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ในการคัดเลือก พบว่า

ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษามีความสำคัญในระดับมาก รองลงมา คือ การสอบสัมภาษณ์นักศึกษาเพื่อคัดเลือกเข้าร่วมโครงการมีความสำคัญในระดับมาก และเกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษามีความสำคัญในระดับปานกลาง

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านระยะเวลาของโครงการแลกเปลี่ยน

ปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาด้านระยะเวลาของโครงการแลกเปลี่ยน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	อันดับ	ระดับความสำคัญ
มีระยะเวลาตรงกับช่วง "ปิดภาคการศึกษา" ของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน	3.86	1.12	1	มาก
มีระยะเวลาตรงกับช่วง "เปิดภาคการศึกษา" ของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน	3.80	1.15	2	มาก
โครงการแลกเปลี่ยนมีระยะเวลาระหว่าง 2-3 เดือน	3.75	0.91	3	มาก
โครงการแลกเปลี่ยนมีเวลาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 เดือน	3.60	1.01	4	มาก
โครงการแลกเปลี่ยนมีระยะเวลาระหว่าง 4-5 เดือน	3.35	1.06	5	ปานกลาง
โครงการแลกเปลี่ยนมีระยะเวลามากกว่าหรือเท่ากับ 6 เดือน	3.22	1.24	6	ปานกลาง
ปัจจัยด้านระยะเวลาของโครงการแลกเปลี่ยนโดยภาพรวม	3.60	0.62	-	มาก

จากตารางที่ 16 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยด้านระยะเวลาของโครงการแลกเปลี่ยน พบว่า ปัจจัยด้านระยะเวลาของโครงการแลกเปลี่ยนมีความสำคัญในระดับมาก และเมื่อพิจารณาใน

ประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาของโครงการแลกเปลี่ยน พบว่า ระยะเวลาตรงกับช่วง "ปิดภาคการศึกษา" ของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีความสำคัญในระดับมาก รองลงมา คือ

ระยะเวลาตรงกับช่วง “เปิดภาคการศึกษา” ของมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยนมีความสำคัญในระดับมาก และโครงการแลกเปลี่ยนมีระยะเวลาระหว่าง 2-3 เดือน มีความสำคัญในระดับมาก

ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจของนักศึกษา

ในการศึกษาถึงปัจจัยการตัดสินใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาและจัดกลุ่มข้อมูลให้อยู่ในประเด็นเดียวกัน ซึ่งสามารถสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาได้ดังนี้

ความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์โครงการ นักศึกษาเสนอว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร รายละเอียดของโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาให้ทั่วถึง มีข้อมูลชัดเจน และมีระยะเวลาประชาสัมพันธ์ไม่ต่ำกว่า 2 เดือน และควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นๆ ด้วย

ความคิดเห็นด้านเกณฑ์ในการคัดเลือก นักศึกษาเสนอว่าควรมีการระบุนักศึกษาที่เหมาะสมจะไปแลกเปลี่ยนในมหาวิทยาลัยต่างๆ และเกรดเฉลี่ยไม่ควรเป็นหนึ่งในคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา นอกจากนี้ นักศึกษายังแนะนำว่าไม่ควรเปิดรับสมัครในช่วงใกล้สอบเพราะนักศึกษาไม่มีเวลาเตรียมเอกสารการสมัครและสัมภาษณ์

ความคิดเห็นด้านประเทศที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน นักศึกษาเสนอว่าประเทศที่แลกเปลี่ยนควรเป็นประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก เพื่อเพิ่มโอกาสในการฝึกภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ

ความคิดเห็นด้านกิจกรรมในโครงการแลกเปลี่ยน นักศึกษาเสนอว่านอกจากจะจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนแล้ว ควรจัดให้มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การเรียนรู้นอกห้องเรียน เพื่อค้นพบประสบการณ์ชีวิตอื่นๆ ด้วย ควรมีการชี้แจงตารางกิจกรรมที่แน่นอนและแจ้งตารางล่วงหน้าให้เร็วเพื่อให้นักศึกษาได้เตรียมตัวและวางแผนล่วงหน้าได้ นอกจากนี้ควรจัดให้มีกิจกรรมทำร่วมกับนักศึกษาของประเทศนั้นๆ เช่น การเรียน Lecture หรือ Lab ร่วมกับนักศึกษาประเทศนั้นๆ

ความคิดเห็นด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติ นักศึกษาเสนอว่าเจ้าหน้าที่ที่ดูแลควรเป็นชาวต่างชาติด้วยเพื่อจะได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษไปในตัวและควรเป็นเจ้าหน้าที่ที่เป็นมิตร

ความคิดเห็นด้านสถานที่พักและสภาพแวดล้อมโดยรอบ นักศึกษาเสนอว่าควรมีการบอกข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน ที่พัก ให้แก่นักศึกษาได้รับทราบอย่างชัดเจนก่อนเดินทางไปเพื่อเตรียมสิ่งของจำเป็นไปอย่างครบถ้วน

ความคิดเห็นด้านระยะเวลาของโครงการแลกเปลี่ยน นักศึกษาเสนอว่าโครงการแลกเปลี่ยนควรมีระยะเวลาที่นานกว่า 1 เดือน

ความคิดเห็นด้านทุนสนับสนุน นักศึกษาเสนอว่าควรมีการสนับสนุนทุนให้มากขึ้น เพื่อลดค่าใช้จ่ายของนักศึกษา และมีหลายๆทุน เปิดโอกาสให้นักศึกษาหลายๆ คนได้ร่วมไปแลกเปลี่ยน และควรประชาสัมพันธ์ทุนให้มากขึ้นด้วย ในขณะที่เดียวกัน นักศึกษาได้เสนอแนะว่าโครงการแลกเปลี่ยนอาจไม่จำเป็นต้องให้ทุนแก่นักศึกษา แต่อาจช่วยในการติดต่อประสานกับ Host University ที่ต้องการไปแลกเปลี่ยน โดยที่นักศึกษาเต็มใจในการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นการแลกเปลี่ยนแบบ credits หรือ non-credit ก็ได้

ความคิดเห็นอื่นๆ นักศึกษาคิดว่าโครงการแลกเปลี่ยนมีประโยชน์ในหลายด้าน เช่น

"เป็นโครงการที่ดีซึ่งในช่วงแรกอาจจะไม่ค่อยสมบูรณ์ มีทั้งผิดหวังและสมหวังตามที่คาดไว้เกินคาดก็มี ซึ่งประโยชน์จริงๆ นอกจากภาษาแล้ว การเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้อยู่ในสังคมดังกล่าวได้ถือว่าเป็นสิ่งที่มีโอกาสที่จะทำได้ยากในวัยเรียนและเราจะโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ได้"

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า เพศ ศาสนา และระดับชั้นปีที่กำลังศึกษาที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ในขณะที่อายุ เกรดเฉลี่ยสะสม และรายได้ของผู้ปกครองไม่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศที่ต่างกัน ทั้งนี้สาเหตุอาจเป็นเพราะในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาจำเป็นต้องเดินทางไปเข้าร่วมโครงการในต่างประเทศ และถึงแม้จะเดินทางไปเป็นหมู่คณะ แต่การไปใช้ชีวิตในต่างประเทศเป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ซึ่งมีวิถีการดำรงชีวิตและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากประเทศไทยอาจเป็นผลให้นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการตัดสินใจที่ต่างกัน โดยเพศชายตามธรรมชาติของมนุษย์อาจมีความกล้าในการเดินทางไปใช้ชีวิตในต่างประเทศมากกว่าเพศหญิงซึ่งอาจคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากกว่าหากต้องเดินทางไปใช้ชีวิตต่างประเทศ ดังนั้น ความแตกต่างทางด้านเพศจึงอาจส่งผลต่อการตัดสินใจของบุคคลเมื่อต้องตัดสินใจเข้า

ร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาหรือเดินทางไปใช้ชีวิตในต่างประเทศ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิรภัทรา โจรนประภาพรรณ (2546) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางไปต่างประเทศของคนไทย ซึ่งได้สรุปผลการวิจัยว่าเพศที่แตกต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเดินทางไปต่างประเทศแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยของ Daly และ Barker (2005) ซึ่งเป็นที่น่าสนใจยังได้สรุปว่าร้อยละ 60 ของนักศึกษาส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนของประเทศออสเตรเลียเป็นเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริบททางเชื้อชาติและทางสังคมของประเทศไทยและประเทศออสเตรเลียมีความแตกต่างกัน จึงทำให้อัตราส่วนด้านเพศของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนมีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ Daly (2011) ยังได้สรุปสาเหตุ 2 ประการที่มีผลทำให้ปัจจัยด้านเพศของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนมีความแตกต่างกัน ได้แก่ (1) สาขาวิชาที่เรียน และ (2) ความได้เปรียบและโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคต

ประเด็นด้านศาสนา สามารถอภิปรายได้ว่าถึงแม้ว่านักศึกษาส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ แต่มีบางส่วนที่นับถือศาสนาอื่นๆ เช่น ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ ทั้งนี้สำหรับผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์อาจมีความไม่สะดวกนักในการเดินทางไปแลกเปลี่ยน ณ ต่างประเทศ เช่น นักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลามมีความจำเป็นต้องปฏิบัติศาสนกิจ เช่น การละหมาด หรือนักศึกษาที่เป็นชาวมุสลิมมีความจำเป็นต้องรับประทานอาหารฮาลาลเท่านั้น ซึ่งหากเดินทางไปเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนในประเทศหรือสถานที่ที่มีได้มีการจัดเตรียมห้องละหมาด สถานที่ละหมาด หรือร้านอาหารฮาลาลไว้ให้นักศึกษาเหล่านี้ อาจก่อให้เกิดความไม่สะดวกดังกล่าว และอาจส่งผลให้นักศึกษาไม่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ในทำนองเดียวกันสำหรับ

นักศึกษาที่นับถือศาสนาคริสต์อาจมีความจำเป็นต้องไปโบสถ์เพื่อปฏิบัติศาสนกิจ และหากเดินทางไปเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนในประเทศหรือสถานที่ที่อาจก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการปฏิบัติศาสนกิจเหล่านี้ อาจเป็นผลให้นักศึกษาไม่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ดังนั้น ความแตกต่างทางด้านศาสนาจึงอาจส่งผลกระทบต่อทัศนใจของบุคคลเมื่อต้องตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาหรือเดินทางไปใช้ชีวิตในต่างประเทศ

ประเด็นด้านระดับชั้นปีที่กำลังศึกษาสามารถอภิปรายได้ว่า ระดับชั้นปีของนักศึกษาที่แตกต่างกันอาจส่งผลกระทบต่อทัศนใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ทั้งนี้สาเหตุอาจเป็นเพราะในการเข้าร่วมโครงการดังกล่าวในต่างประเทศอาจมีการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาเภสัชศาสตร์ที่ไปแลกเปลี่ยนได้มีโอกาสเรียนร่วมกับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในหลายๆ ชั้นปีและหลายวิชา เพื่อให้นักศึกษาที่ไปแลกเปลี่ยนได้มีโอกาสสัมผัสกับบรรยากาศการเรียนการสอนของต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาเภสัชศาสตร์ที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ต่ำกว่าซึ่งยังไม่เคยได้เรียนในวิชาในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งการจัดการสอนเป็นภาษาอังกฤษ อาจส่งผลให้ไม่เข้าใจในวิชาที่ได้เข้าไปร่วมเรียน เช่น นักศึกษาเภสัชศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ต้องไปเข้าเรียนร่วมกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยนั้นซึ่งการจัดการสอนด้วยภาษาอังกฤษ อาจทำให้นักศึกษาเกิดปัญหาในด้านการติดตามเนื้อหาวิชาที่เรียน เป็นต้น นอกจากนี้ระดับชั้นปีของนักศึกษายังสะท้อนให้เห็นถึงวุฒิภาวะของนักศึกษาซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนักศึกษาต้องเดินทางไปแลกเปลี่ยนหรือไปใช้ชีวิตในต่างประเทศ การมีวุฒิภาวะที่มากกว่าจะช่วยให้ นักศึกษาสามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีกว่า นักศึกษาที่มีวุฒิภาวะหรือประสบการณ์ชีวิตที่น้อยกว่า ดังนั้น ความแตกต่างทางด้านระดับชั้นปีของ

นักศึกษาจึงอาจส่งผลกระทบต่อทัศนใจของบุคคลเมื่อต้องตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาหรือเดินทางไปใช้ชีวิตในต่างประเทศ

ด้านปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับปัจจัยในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาด้านต่างๆ เรียงตามลำดับ คือ 1) ด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติ 2) ด้านค่าครองชีพในต่างประเทศ 3) ด้านทุนสนับสนุน 4) ด้านสถานที่พักและสภาพแวดล้อมโดยรอบ 5) ด้านประเทศที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน 6) ด้านมหาวิทยาลัยที่จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน 7) ด้านกิจกรรมในโครงการแลกเปลี่ยน 8) ด้านเกณฑ์ในการคัดเลือก และ 9) ด้านระยะเวลาของโครงการแลกเปลี่ยน ซึ่งสามารถอภิปรายผลในปัจจัยที่นักศึกษาให้ความสำคัญมากที่สุด 4 อันดับแรกได้ดังนี้

อันดับที่ 1 ด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติ: การวิจัยทำให้ทราบว่าปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติ มีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากในการเดินทางไปเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศ นักศึกษาจำเป็นต้องไปใช้ชีวิตในต่างประเทศเป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ซึ่งมีวิถีการดำรงชีวิต เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ประเพณี และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากประเทศไทยที่นักศึกษาคุ้นเคย เป็นสภาพแวดล้อมแบบใหม่ที่นักศึกษาต้องเรียนรู้ในการปรับตัวเพื่อการอยู่รอดในสังคมและบริบทใหม่ ดังนั้น เพื่อนหรือผู้ที่จะดูแลและแนะนำการใช้ชีวิตให้แก่นักศึกษาจากประเทศไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ผลการวิจัยยังระบุว่าเจ้าหน้าที่ต่างชาติควรเป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือและน่าไว้วางใจ สามารถติดต่อได้ตลอดเวลา สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีมนุษยสัมพันธ์และอัธยาศัยไมตรีที่ดี ด้วยเหตุผล

ดังกล่าวข้างต้นเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาไทยในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการใช้ชีวิตและการปรับตัว การเรียน การเดินทาง วัฒนธรรม ข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามปฏิบัติสำหรับแต่ละประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้การมีเจ้าหน้าที่ต่างชาติ ที่น่าไว้วางใจและน่าเชื่อถือยังช่วยเสริมสร้างความรู้สึกปลอดภัยให้แก่นักศึกษาไทย ซึ่งนับเป็นปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่มีความสำคัญ จากผลการวิจัยของ Doyle et al. (2010) ได้สรุปว่าอุปสรรคประการหนึ่งที่มีผลต่อการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน คือ การที่นักศึกษาจำเป็นต้องจากและอยู่ห่างครอบครัวเพื่อนหรือคนรักในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ดังนั้น จึงก่อให้เกิดปัญหาทางด้านอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับผลการวิจัยของ Guest, Livett และ Stone (2006) ที่ระบุว่าร้อยละ 10 ของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนมีความกังวลเกี่ยวกับการจากครอบครัวและเพื่อน ซึ่งนับเป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยของ Doyle et al. (2010) ได้เสนอแนะให้มีการทำกิจกรรมหรือเดินทางท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ การจับคู่นักศึกษาเพื่อช่วยให้มีเพื่อนที่สามารถพูดคุยและช่วยเหลือกันได้ หรือ การจัดให้มีเจ้าหน้าที่โครงการ/อาจารย์ดูแลประจำกลุ่ม ซึ่งอาจช่วยลดข้อจำกัดดังกล่าวได้

อันดับที่ 2 ด้าน ค่าครองชีพในต่างประเทศ: ถึงแม้ว่านักศึกษาอาจจะได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการเดินทางไปเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศ แต่ทุนดังกล่าวอาจไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตเป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ดังนั้นประเด็นด้านค่าครองชีพในต่างประเทศจึงมีความสำคัญเป็นอันดับที่สองสำหรับนักศึกษาเภสัชศาสตร์ โดยค่าใช้จ่ายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าสาธารณูปโภคต่างๆ ควรมีราคาสมเหตุสมผลตามเหตุปัจจัยและบริบทของ

ประเทศนั้นๆ เพื่อช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและลดค่าครองชีพต่างๆ ให้มีเงินเหลือเพียงพอต่อการดำเนินชีวิตตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศตลอดจนช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองของนักศึกษาอีกด้วย สอดคล้องกับ Daly และ Barker (2010) ซึ่งได้กล่าวว่า การได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายหรืองบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการนำนโยบายด้านโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยไปสู่การปฏิบัติจริง

อันดับที่ 3 ด้านทุนสนับสนุน: ผลการวิจัย

แสดงให้เห็นว่าทุนสนับสนุนการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศมีความสำคัญเป็นอันดับที่สามสำหรับนักศึกษาเภสัชศาสตร์ โดยเฉพาะการได้รับทุนสนับสนุนแบบเต็มจำนวนและการได้รับเงินทุนทันเวลาภายใน หรือ ก่อนเดินทางไปเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Guest, Livett และ Stone (2006) Doyle et al. (2010) และ Daly (2011) สรุปว่า ข้อจำกัดประการสำคัญที่สุดหรือข้อจำกัดประการแรกในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา คือ ข้อจำกัดด้านเงินทุนและค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการจะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการได้รับทุนสนับสนุนจะช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของนักศึกษา และ/หรือ ผู้ปกครองของนักศึกษา และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการไปแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมระดับนานาชาติ ดังนั้น การสนับสนุนเงินทุนดังกล่าวจากมหาวิทยาลัยจะช่วยผลักดันให้เกิดความสำเร็จในประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความเป็นสากล (Internationalization) ของมหาวิทยาลัย อันจะส่งผลดีต่อสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในคณะฯ

และมหาวิทยาลัย รวมทั้งเกิดประโยชน์สูงสุดต่อ
นักศึกษาโดยตรง

**อันดับที่ 4 ด้านสถานที่พักและ
สภาพแวดล้อมโดยรอบ:** จากผลการวิจัยทำให้
ทราบว่าสถานที่พักและสภาพแวดล้อมมีความสำคัญ
สำหรับนักศึกษาเภสัชศาสตร์ โดยเฉพาะเรื่องการมี
ระบบรักษาความปลอดภัยที่ดี มีความสะอาด ถูก
สุขอนามัย ตลอดจนสถานที่พักควรมีอยู่ใกล้ระบบ
ขนส่งมวลชนภายในเมือง เนื่องจากความปลอดภัยใน
ชีวิตและทรัพย์สินของนักศึกษา และความสะดวก
สะดวกสบายของที่พักรับเป็นสิ่งจำเป็นที่นักศึกษาต้อง
คำนึงถึงเพื่อให้การดำรงชีวิตตลอดระยะเวลาที่ไป
แลกเปลี่ยนเป็นไปด้วยดี ลดความเสี่ยงของอันตรายที่
อาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ และลดความเสี่ยงต่อการเกิด
โรคระบาดต่างๆ ในขณะที่อยู่ในต่างประเทศ
นอกจากนี้ การมีสถานที่พักควรมีอยู่ใกล้ระบบขนส่ง
มวลชนจะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษาใน
การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ อีกด้วย รวมทั้งยังช่วย
ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิถีชีวิตของคนในสังคม
ในประเทศนั้นๆ ผ่านการเดินทางหรือท่องเที่ยวใน
รูปแบบต่างๆ เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตและพัฒนา
ทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

บทสรุปและประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา

ผลการวิจัยนี้สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยด้าน
เจ้าหน้าที่ต่างชาติ ด้านค่าครองชีพ ด้านทุน
สนับสนุน และด้านสถานที่พักและสภาพแวดล้อม
ล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน
นักศึกษาในระดับมากที่สุด นอกจากนี้พบว่า ปัจจัย
ส่วนบุคคลของนักศึกษาในด้าน เพศ ชั้นปีที่เรียน และ
ศาสนาของนักศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วม
โครงการแลกเปลี่ยนด้วยเช่นกัน ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็น
ว่านักศึกษาในภาพรวมให้ความสำคัญกับเรื่องการ
ดูแลนักศึกษาโดยมหาวิทยาลัยคู่ความร่วมมือ ปัจจัย

ด้านการเงิน และสภาพแวดล้อมของสถานที่ๆ จะ
เดินทางไป นอกจากนี้ การจัดการโครงการ
แลกเปลี่ยนอาจต้องคำนึงถึงปัจจัยส่วนบุคคลของ
นักศึกษาด้วย เนื่องจากนักศึกษาแต่ละกลุ่มอาจมีการ
ตัดสินใจที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำ
ข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการจัด
โครงการและการดำเนินงานโครงการแลกเปลี่ยน
นักศึกษาของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ในรุ่นต่อไป เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความ
คาดหวังและความต้องการของนักศึกษาที่เข้าร่วม
โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด
ต่อทุกฝ่ายที่ นอกจากนี้ผู้ที่มีภารกิจในด้านวิเทศ
สัมพันธ์และการจัดโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษายัง
คณะต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยมหิดล ตลอดจน
มหาวิทยาลัยคู่สัญญา องค์กรหรือหน่วยงานอื่นที่
สนใจสามารถนำข้อมูลจากผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็น
แนวทางในการพิจารณาดำเนินโครงการแลกเปลี่ยน
นักศึกษาได้เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ในด้านการจัดโครงการแลกเปลี่ยน
นักศึกษา ผู้จัดโครงการทั้งสองฝั่ง คือ ฝั่งผู้จัดโครงการ
ในประเทศไทยและฝั่งผู้จัดโครงการในต่างประเทศ
ควรมีการประสานหารือ และสรุปรายละเอียดของ
กิจกรรมแลกเปลี่ยนให้ทันการณ์โดยผ่านช่องทางการ
สื่อสารต่างๆ เช่น ผ่านทางอีเมล ผ่าน Video
Conference หรือ ผ่าน Instant Messaging รวมทั้ง
ตารางกำหนดการที่แน่นอน วันเวลา สถานที่พัก
ประมาณการค่าใช้จ่ายที่จำเป็น กำหนดวัน
เดินทางอย่างน้อย 15 วัน เพื่อแจ้งให้นักศึกษา
รับทราบในเบื้องต้น สำหรับการเตรียมความพร้อมใน
ด้านต่างๆ ของนักศึกษา

2. ในด้านการประชาสัมพันธ์โครงการ
แลกเปลี่ยนนักศึกษา ผู้จัดโครงการควรชี้แจง

รายละเอียดโครงการที่ชัดเจนและแน่นอน เพื่อให้ นักศึกษารับทราบและตัดสินใจ ตลอดจนมีการ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อช่องทางต่างๆ เช่น บอร์ด ประชาสัมพันธ์ อีเมล สื่อสังคมออนไลน์ หรือการจัด กิจกรรมเสวนาจากนักศึกษารุ่นก่อนหน้า เพื่อกระตุ้น ให้นักศึกษาเกิดความสนใจและจูงใจให้นักศึกษา สมัครเข้าร่วมโครงการ

3. กิจกรรมก่อนการเดินทาง ควรมีการจัด ปฐมนิเทศให้กับนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวไทยทุกคน เพื่อเตรียมความพร้อม และชี้แจงข้อมูลที่สำคัญ จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตในต่างประเทศ ตลอดจน ธรรมเนียมปฏิบัติและวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ รวมทั้งอาจมีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับทักษะ ทางวิชาชีพเบื้องต้น

4. กิจกรรมในโครงการแลกเปลี่ยน ควร สนับสนุนให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นความ สนใจและจะทำให้เกิดประสิทธิผลจากการเรียนรู้ใน รูปแบบที่แตกต่างกัน และควรมีการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนร่วมกันระหว่างนักศึกษาไทยและ นักศึกษาต่างชาติ อันจะช่วยส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพของนักศึกษาและบรรลุลวัตถุประสงค์ของ โครงการ ตลอดจนการจัดให้มีเวลาว่างสำหรับการ พักผ่อนและการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้ได้รับ ประสบการณ์ชีวิตที่หลากหลาย

5. สำหรับการนำผลการศึกษาไปปฏิบัติหรือ ประยุกต์ใช้จริงในด้านเจ้าหน้าที่ต่างชาติ อาจเป็น ปัจจัยที่ควบคุมได้ยาก เนื่องจากปัจจัยนี้ขึ้นอยู่กับ ความพร้อมและความสะดวกของผู้จัดโครงการฝั่ง ต่างประเทศในการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ผู้จะมาทำ หน้าที่ดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษา แลกเปลี่ยนชาวไทย อย่างไรก็ตาม ผู้จัดฝั่งประเทศ ไทยสามารถเดินทางไปเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยใน ต่างประเทศ เพื่อสำรวจสถานที่ในเบื้องต้น และทำ ความรู้จักกับบุคคลที่จะเกี่ยวข้องกับโครงการ แลกเปลี่ยนนักศึกษา ตลอดจนเพื่อถือโอกาสในการ

ประชุมสรุปรายละเอียดของโครงการทั้งหมด ซึ่งอาจ เป็นอีกแนวทางหนึ่งเพื่อให้มั่นใจได้ว่านักศึกษา แลกเปลี่ยนชาวไทยจะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี จะได้ พบเจอกับบุคคลที่หน่วยงานในต่างประเทศไว้วางใจ ให้รับผิดชอบหน้าที่ดูแลนักศึกษาแลกเปลี่ยน และจะ ได้รับการปฏิบัติและการดูแลในระดับที่เหมาะสมเมื่อ ต้องเดินทางมาเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนใน ต่างประเทศ นอกจากนี้การได้ไปเยี่ยมชมคณะหรือ มหาวิทยาลัยในต่างประเทศส่งผลดีต่อประเด็นด้าน ความปลอดภัยต่างๆ ของประเทศและมหาวิทยาลัยที่ จะเดินทางไปแลกเปลี่ยน ตลอดจนความปลอดภัย และสภาพแวดล้อมของสถานที่พัก ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่ง ปัจจัยที่สำคัญที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจของ นักศึกษา

6. สำหรับในด้านค่าครองชีพและทุน สนับสนุน ควรมีการรายงานผลสัมฤทธิ์จากการเข้า ร่วมโครงการ ผลการประเมินการเข้าร่วมโครงการ แลกเปลี่ยน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือข้อเสนอแนะ ของนักศึกษาที่มีต่อการจัดโครงการแลกเปลี่ยนไปยัง ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเพื่อให้รับทราบและมีการ พิจารณานโยบายสนับสนุนทุนแลกเปลี่ยนให้กับ นักศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ ผู้ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินทุน เช่น กอง วิเทศสัมพันธ์ซึ่งเป็นผู้เสนอทุนโครงการแลกเปลี่ยน และกองคลัง มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ อนุมัติและโอนเงินงบประมาณ ควรมีระบบและ ระเบียบการให้ทุนที่เป็นรูปธรรมและชัดเจน มีกำหนด ระยะเวลาและวิธีการที่แน่นอนในการเบิกจ่ายทุน ให้กับนักศึกษา รวมทั้งผู้ที่มีหน้าที่ในการอนุมัติเงินทุน ควรชี้แจงรายละเอียดเรื่องการเก็บหลักฐานในการ เบิกจ่ายเงินทุนที่ชัดเจนด้วยเช่นกัน เพื่อให้ยึดถือและ ปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

7. หากมีการจัดโครงการแลกเปลี่ยนไปเป็น จำนวนหลายรุ่นแล้ว จะทำให้มีจำนวนนักศึกษาทั้ง ชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ผ่านการร่วมกิจกรรมนี้

เป็นจำนวนมาก ผู้จัดโครงการสามารถใช้ประโยชน์จากกลุ่มนักศึกษาที่เคยเข้าร่วมโครงการเหล่านี้ได้โดยการจัดตั้งเป็นกลุ่มจิตอาสาหรือชมรมของนักศึกษาเพื่อช่วยในการดูแลและให้คำแนะนำสำหรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวไทยในรุ่นต่อไป รวมทั้งช่วยในการดูแลนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวต่างชาติที่เดินทางมาแลกเปลี่ยน ณ ประเทศไทย ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาได้ และเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักศึกษาด้วยกัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา” เป็นโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในโครงการทุนวิจัยทางเภสัชศาสตร์ศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2557 และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ภญ. จุฑามณี สุทธิสีสังข์ คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และรองศาสตราจารย์ ดร. ภญ. อุษา ฉายเกสิดแก้ว รองคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภก. สุรกิจ นาทีสุวรรณ รองคณบดีฝ่ายแผนและพัฒนาคุณภาพ พร้อมด้วยคณะกรรมการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ที่ได้ให้การสนับสนุน คำปรึกษา และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัย นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล ทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือและสละเวลาในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- จิรภัทรา โจรจนประภาพรรณ. (2546). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางไปต่างประเทศของคนไทย*. (สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, บัณฑิตวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะเภสัชศาสตร์. (2556). *แผนยุทธศาสตร์คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2556-2559*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- วัญญู ขลิบเงิน. (2555). *คุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21*. วารสารครุศาสตร์, 10(1), 65-80.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (3 ตุลาคม 2557). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คืออย่างไร? สืบค้นจาก* <http://www.qlf.or.th/Home/Contents/417>.
- Chi, N. (2013). Absorbing Australian culture through the exchange program at RMIT International University in Vietnam. *Journal of International Education and Leadership*, 3(1), 1-9. Retrieved from <http://www.jielusa.org/wp-content/uploads/2012/01/Chi-Final.pdf>.
- Cowie, Milne A. (2013), Promoting culturally competent care: the Erasmus exchange programme. *Nursing Standard*, 27(30), 42-46.
- Daly, A. (2011). Determinants of participating in Australian university student exchange programs. *Journal of Research in International Education*, 10(58), 58-70.

- DOI: 10.1177/1475240910394979.
- Daly, A., & Barker, M. (2005). Australian and New Zealand university students' participation in international exchange program. *Journal of Studies in International Education*, 9(1), 26-41.
- Daly, A., & Barker, M. (2010). Australian universities' strategic goals of student exchange and participation rates in outbound exchange programmes. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 32(4), 333-342.
- Dedee, Lynda S., & Stewart, Stephanie. (2003). The effect of student participation in international study. *Journal of Professional Nursing*, 19(4), 237-242.
DOI:10.1016/S8755-7223(03)00086-3.
- Doyle, S., Gendall, P., Meyer, L., Hoek, J., Tait, C., McKenzie, L., & Loorparg, A. (2010). An investigation of factors associated with student participation in study abroad. *Journal of Studies in International Education*, 14(5), 471-490.
DOI: 10.1177/1028315309336032.
- Guest, D., Livett, M., & Stone, N. (2006). Fostering international student exchanges for science students. *Journal of Studies in International Education*, 10(4), 378-395.
DOI: 10.1177/1028315306287632.
- Murphy, D., Sahakyan, N., Yong-Yi, D., & Magnan, Sally S. (2014). The impact of study abroad on the global engagement of university graduates. *Frontiers: the Interdisciplinary Journal of Study Abroad*, XXIV, 1-24.
- Partnership for 21st Century Skills. (August 28th, 2016,). *Framework for 21st century learning*. Retrieved from <http://www.p21.org/our-work/p21-framework>.
- Shieh, Carol. (2004). International exchange program: Findings from Taiwanese graduate nursing students. *Journal of Professional Nursing*, 20(1), 33-39.